

4206

15/4/04

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
CULTUUR, JEUGD EN AMBTENARENZAKEN,**

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 10 juni 2003 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 29 augustus 2003 en van 24 oktober 2003;

Gelet op het ministerieel besluit van 03 april 2003 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 08 januari 2004,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998:

1. - Omwille van het algemeen belang gevormd door de historische waarde:

- als **monument**:

KASTEEL TER BORCHT, gelegen te
Meulebeke (Meulebeke), Baronielaan 25-27;

bekend ten kadaster:

Meulebeke, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 8C(DEEL).

- Omwille van het algemeen belang gevormd door de historische waarde:

- als **monument**:

restanten van de OMWALLING met de twee BOOGBRUGGEN en TOEGANGSHEKKEN
en de twee achthoekige TOEGANGSTORENTJES, gelegen te

Meulebeke (Meulebeke), Baronielaan ;

bekend ten kadaster:

Meulebeke, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 4K(DEEL), 408K(DEEL).

De **historische waarde**, in casu tevens de architectuurhistorische waarde, wordt als volgt omschreven :

Tijdens het Ancien Régime was het kasteel Ter Borcht het zwaartepunt van de heerlijkheid Meulebeke, alsook de verblijfplaats van de heren van de heerlijkheid, geattesteerd vanaf 1214. Heel wat bewoners van het kasteel hadden een nauwe band met het dorp Meulebeke. Zo werd het wapen van de familie de Beer doorgegeven als wapenschild van de gemeente. Ook na het verdwijnen van de de Beers blijft er een band bestaan met het dorp. Een van de laatste bewoners van het kasteel, Edgar van Bavegem, was een tijdlang burgemeester van Meulebeke. Het kasteel is samen met het grachtenstelsel, reeds figurerend in een landboek van 1654, een vrij gaaf bewaard voorbeeld van een heerlijke residentie in landelijk gebied.

Het betreft een architectuurhistorisch waardevol geheel met een interessante bouwgeschiedenis, waarvan de oudste gedeelten opklimmen tot het midden van de 17de eeuw zoals afgebeeld in het landboek van Meulebeke (1654). De twee achzijdige toegangstorentjes onder leien spits zijn de meest gaaf bewaarde restanten uit deze vroegste periode. Zij zijn opgetrokken uit rode baksteen afgewisseld met zandsteen voor de hoek en negblokken. Ook het kasteel zelf heeft ongetwijfeld een 17de-eeuwse kern. Dit blijkt onder meer uit de behouden volumes met vrij scherpe dakhelling, de trapgevels aan oostzijde, het deels zichtbare baksteenparement met de zandstenen hoekblokken onder de bepleistering, de geprofileerde schoorstenen en het gebinte. In de tweede helft van de 18de eeuw werd het kasteel aan westzijde uitgebreid met een kleine kapel met sacristie. Heden ten dage vertoont het kasteel een voornamelijk 19de-eeuws uitzicht. Typerend zijn de bepleistering met neoclassicistische ornamentiek, de gevelordonnantie en de westgevel bekroond met halsgevels. Deze 19de-eeuwse ingrepen zijn vermoedelijk te dateren ca. 1863 toen het kasteel werd uitgebreid met een doornit aan de oostzijde. Ook de deels behouden interieuraankleding, bestaande uit marmeren schouwen, stucversiering en behouden schrijnwerk, dateert voornamelijk uit deze periode. Vermeldenswaardig is eveneens het fraaie smeedijzer van de toegangshekken en de brugleuningen.

2. Omwille van het algemeen belang gevormd door de historische en wetenschappelijke waarde:

- als **dorpsgezicht**:

KASTEELDOMEIN met motte, grachten en tuinen, gelegen te Meulebeke (Meulebeke), Baronielaan;

bekend ten kadaster:

Meulebeke, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 10C, 10D, 11D, 3P(DEEL), 4K(DEEL), 408K(DEEL), 8C, 9C.

De **historische waarde** wordt als volgt omschreven:

Het kasteeldomein Ter Borcht is een waardevolle historische site waarvan de huidige configuratie met de omwalde motte, de omringende percelen en het grachtensysteem grosso modo teruggaan op de situatie van 1654 zoals afgebeeld in de landboek van de parochie Meulebeke. Gans deze omgeving is ontegensprekelijk verbonden met kasteel en versterken de waarde ervan.

De **wetenschappelijke waarde** wordt als volgt omschreven:

De tuin ten westen van de dreef en, vooral, de lusttuin ten oosten ervan bezitten een divers bomenbestand en een rijke onderbegroeiing. Vermeldenswaardig zijn enkele oude eiken, beukhagen en beuken. Deze twee tuinen maken als landschappelijk gegeven sinds lange tijd deel uit van het kasteeldomein, zoals te zien is op de Ferraris kaart (1770-1778).

3. Omwille van het algemeen belang gevormd door de artistieke en de historische waarde:

- als **monument**:

KAPEL O.-L.-VROUW VAN BIJSTAND, gelegen te

Meulebeke (Meulebeke), Kapellestraat 171;

bekend ten kadaster:

Meulebeke, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 393H(DEEL).

De **historische waarde**, in casu tevens de architectuurhistorische en de cultuurhistorische waarde, wordt als volgt omschreven:

De kapel Onze-Lieve-Vrouw van Bijstand, een lokaal bedevaartsoord, werd in de 18de-eeuw gesticht door een telg van het geslacht de Beer, welke tot ca. 1791 het kasteel bewoonde. De muurschilderingen van de huidige laat 19de-eeuwse kapel zijn van de hand van de kasteelheer Edgar van Bavegem, die in de jaren 1920 burgemeester was van Meulebeke. De historische band tussen de kapel en het kasteel met zijn bewoners hield aldus stand vanaf de tweede helft van de 18de tot in de 20ste-eeuw.

Deze kapel is een getuige van de christelijke traditie. Het betreft een bedevaartsoord ontstaan in het midden van 18de eeuw, dat tot op heden op de lokale belangstelling kan rekenen. De talrijke ex-voto's wijzen op een bloeiende volksdevotie.

Het betreft een gaaf bewaarde bedevaartskapel, daterend van 1886, met een verzorgde neogotische vormgeving en getypeerd door zeshoekige plattegrond met inkom en absis.

De **artistieke waarde** wordt als volgt omschreven:

Deze kapel bewaart een fraai Onze-Lieve-Vrouwbeeld, gedateerd 1756 en opgericht op een mooi uitgewerkte arduinen sokkel met het wapenschild van de familie De Beer ingewerkt. Vermeldenswaardig zijn tevens de muurschilderingen van de hand van de kasteelheer Edgar van Bavegem.

4. Omwille van het algemeen belang gevormd door de historische waarde:

- als **dorpsgezicht**:

OMGEVING van de KAPEL O.-L.-Vrouw van Bijstand, gelegen te

Meulebeke (Meulebeke), Kapellestraat ;

bekend ten kadaster:

Meulebeke, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 393H, 395E(DEEL), 401/2(DEEL), 405D, 405E, DEEL ZONDER NR.

De **historische waarde** wordt als volgt omschreven :

De omgeving van de kapel bestaande uit het begrinte erf, de omringende beplanting, het nevenkapelletje en de nabij gelegen lage herberg, vormen van oudsher de omgeving van de kapel en versterken ontegensprekelijk de waarde van het monument.

Art. 2. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 15-04-2004

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken,

Paul VAN GREMBERGEN